

Sygn. akt III AUa 960/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Bogdan Świerk
Sędziowie:	SA Krystyna Smaga SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2012 r. w Lublinie

sprawy Z. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o prawo do renty

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 3 września 2012 r. sygn. akt VI U 161/11

**I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób,
że końcową datę prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy ustala na dzień 30
czerwca 2011 roku;**

II. w pozostałej części apelację oddala.

III AUa 960/12

UZASADNIENIE

Z. P. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 17 stycznia 2011 roku nr (...) odmawiającej przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wnioskodawca podniósł, że nie zgadza się z treścią w/w decyzji oraz orzeczeń lekarskich, na podstawie których została wydana.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i wyjaśnił, że po zgłoszeniu wniosku o przyznanie prawa do renty, lekarz orzecznik ZUS orzekł, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 30 czerwca 2011 roku. Od orzeczenia lekarza orzecznika Z. P. wniósł sprzeciw do

komisji lekarskiej, która po przeprowadzeniu badań potwierdziła prawidłowość orzeczenia, wydanego przez lekarza orzecznika ZUS ustalając powstanie częściowej niezdolności do pracy od 29 grudnia 2008 roku. Organ rentowy podniósł, iż Z. P. w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku nie udowodnił wymaganego 5 letniego okresu ubezpieczenia. W oparciu o powyższe orzeczenia organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Wyrokiem z dnia 3 września 2012 roku Sąd Okręgowy w Radomiu zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy Z. P. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 29 października 2010 roku do dnia 31 marca 2013 roku, w pozostałej zaś części oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca - Z. P., urodzony w dniu (...), w dniu 31 maja 2010 roku złożył w organie rentowym wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik ZUS, w dniu 21 czerwca 2010 roku orzekł, iż jest on częściowo niezdolny do pracy od wyczerpania świadczenia rehabilitacyjnego do dnia 30 czerwca 2011 roku. Po zgłoszeniu przez wnioskodawcę sprzeciwu od powyższego orzeczenia, komisja lekarska ZUS, w orzeczeniu z dnia 26 listopada 2010 roku stwierdziła częściową niezdolność do pracy od 29 grudnia 2008 roku do 30 czerwca 2011 roku.

W dniu 17 stycznia 2011 roku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję odmawiającą przyznania Z. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z uwagi na nieudowodnienie wymaganych 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ostatnim 10 leciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed powstaniem niezdolności do pracy.

W celu ustalenia czy wnioskodawca jest niezdolny do pracy całkowicie lub częściowo, trwale bądź okresowo, kiedy powstała niezdolność do pracy oraz czy nastąpiła istotna poprawa lub pogorszenie się stanu zdrowia wnioskodawcy – Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów.

Biegły lekarz sądowy I. F. - specjalista neurolog po zbadaniu wnioskodawcy oraz po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną w opinii z dnia 12 kwietnia 2011 roku, stwierdził u badanego zespół bólowy korzeniowy kręgosłupa lędźwiowego, stan po operacji dyskopatii L4/L5. Biegły uznał, że od 29 grudnia 2008 roku Z. P. jest częściowo niezdolny do pracy, a od 29 października 2010 roku po przebytej operacji dyskopatii L4/L5 całkowicie niezdolny do pracy do 30 czerwca 2011 roku. Biegła z zakresu kardiologii dr E. D. w opinii z dnia 13 czerwca 2011 roku rozpoznała u Z. P. nadciśnienie tętnicze, kardiologiczny zespół (...).H i hipercholesterolemię. Jak wskazała biegła stopień zaawansowania schorzeń układu krążenia nie sięga granic niezdolności do pracy.

W opinii uzupełniającej z dnia 23 sierpnia 2011 roku specjalista neurolog dr I. F. stwierdził, że w stanie zdrowia badanego nastąpiła poprawa w postaci ustąpienia zespołu bólowego korzeniowego, utrzymuje się ograniczenie ruchomości kręgosłupa, która powoduje częściową niezdolność do pracy od 1 lipca 2011 roku do 30 listopada 2011 roku.

Na skutek zarzutów wnioskodawcy do opinii Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego neurologa i ortopedy na okoliczność czy wnioskodawca jest częściowo czy całkowicie, trwale czy okresowo niezdolny do pracy.

Sąd na podstawie opinii biegłej neurolog dr A. S. stwierdził u badanego przebytą operację dysku L4/L5, protruzję dysków na poziomach L3/L4, L4/L5, L5/S1 oraz przewlekły zespół bólowy korzeniowy. Po analizie akt sprawy, dokumentacji lekarskiej i badaniu wnioskodawcy biegła stwierdziła, iż wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy od 1 lipca 2011 roku do 31 lipca 2013 roku. Jak podała biegła stan zdrowia badanego nie uległ poprawie, utrzymuje się usztywnienie kręgosłupa w odcinku lędźwiowym z asymetrią napięcia mięśni przykręgosłupowych, prawostronne objawy korzeniowe i osłabienie odruchu skokowego prawego. Biegły z zakresu ortopedii dr M. G. rozpoznał u badanego zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa lędźwiowego z wielopoziomową dyskopatią, przebyte leczenie operacyjne dyskopatii L4/L5 oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa szyjnego zwłaszcza odcinka C5-C6-C7. w badaniu stwierdzono niewielkie ograniczenia ruchomości kręgosłupa szyjnego oraz dość znaczne ograniczenie ruchomości kręgosłupa lędźwiowego. Jak wskazał biegły od dnia 29 października 2010 roku tj. od daty zabiegu operacyjnego do dnia 30 czerwca 2011 roku wnioskodawca był całkowicie niezdolny do pracy. Obecnie stwierdzona

niedomoga funkcjonalna kręgosłupa lędźwiowo - krzyżowego uzasadnia ponowne uznanie częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2011 roku do 31 marca 2013 roku.

W przedmiocie ustalenia zdolności do pracy Sąd podzielił treść opinii biegłych specjalistów dr A. S. i M. G., które uznał za rzetelne, fachowe i obiektywne, a zatem stanowiące miarodajny dowód dla Sądu. Analiza sporządzonych opinii wskazuje, iż zostały one oparte na przedłożonej dokumentacji medycznej, aktach rentowych, uwzględniających historię stanów chorobowych, stanowiących podstawę orzeczenia o niezdolności do pracy, a także przeprowadzone przez biegłych badanie. Dopiero w oparciu o tak kompleksowo zebrany materiał biegli wypowiedzieli się, co do stanu zdrowia badanego. Sąd uznał za przekonujące uzasadnienie opinii neurologicznej, której wynika, iż stan neurologiczny nie rokuje poprawy i wymaga leczenia specjalistycznego i rehabilitacji, jednocześnie stanowi przeciwwskazanie do pracy fizycznej wymagającej dźwigania, pracy w pozycji pochylonej, przymusowej, dłuższego stania i chodzenia. Także biegły ortopeda stwierdził, iż zastosowane leczenie operacyjne spowodowało okresowe pogorszenie funkcji kręgosłupa, w kolejnych miesiącach konieczne było wygojenie usztywnienia segmentu L4/L5, powodujące całkowitą niezdolność do pracy.

Sąd zaznaczył, że wprawdzie biegli podali, iż od 1 lipca 2011 roku wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy, jednak analiza sporządzonych opinii i zawarte w nich rokowania w ocenie Sadu Okręgowego uzasadniają przyjęcia, iż Z. P. jest całkowicie niezdolny do pracy od dnia 29 października 2010 roku do 31 marca 2013 roku. Sąd nie dopatrywał się żadnych okoliczności uzasadniających stwierdzenie, iż całkowita niezdolność do pracy ustała z dniem 1 lipca 2011 roku, bowiem obecny stan zdrowia Z. P. nie uległ poprawie.

Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia warunki określone w art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 153 poz. 1227 z późn. zm.), zgodnie z którym renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11 -12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji; możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 12 i 13 ustawy).

Wymagany w punkcie 2 okres składkowy i nieskładkowy uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowych wynoszący łącznie, co najmniej 5 lat, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat przy czym okres ten powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 58 ust. 2 ustawy). Przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 58 ust. 4 ustawy). Wprawdzie wnioskodawca nie legitymuje się 5 letnim okresem ubezpieczenia w ostatnim dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku lub powstaniem niezdolności do pracy, jednak wnioskodawca

spełnia warunki wskazane w art. 58 ust. 4 ustawy, bowiem udowodnił okres składkowy w wymiarze 31 lat 6 miesięcy 11 dni i jest całkowicie niezdolny do pracy do 31 marca 2013 roku.

Opierając się na opiniach biegłych, Sąd uznał, iż schorzenia istniejące u wnioskodawcy nadal sięgają granic całkowitej niezdolności do pracy. Jak wskazali biegli obecny stan zdrowia badanego nie rokuje poprawy i wymaga leczenia specjalistycznego i rehabilitacji, co stanowi przeciwwskazanie do pracy do 31 marca 2013 roku.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc zmienił decyzję orzekając jak w punkcie I sentencji orzeczenia.

Sąd, w punkcie II wyroku, oddalił odwołanie wnioskodawcy na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc w części dotyczącej przyznania prawa do renty od momentu złożenia wniosku. Jak wynika z akt sprawy Z. P. wniosek o prawo do renty złożył w dniu 31 maja 2010 roku, zaś całkowita niezdolność do pracy powstała w dniu 29 października 2010 roku. W tym okresie biegli uznali wnioskodawcę za osobę częściowo niezdolną do pracy. Prawo do renty w tym okresie wnioskodawcy nie przysługuje z uwagi na to, iż nie spełnia warunków z art. 58 w/w ustawy, albowiem w ostatnim dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku udowodnił okres ubezpieczenia w wymiarze 3 lat 3 miesięcy, a w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy 4 lata 17 dni.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zaskarżając wyrok w części, tj w pkt I.

Wyrokowi zarzucił:

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 57 ust 1 pkt 2 i art. 58 ust 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. Nr 153 z 2009 roku, poz. 1227 ze zm.)
- sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego,
- naruszenie prawa procesowego poprzez przekroczenie określonej w art. 233 § 1 KPC zasady swobodnej oceny dowodów.

Podnosząc powyższe organ rentowy wniósł w zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi i instancji

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest częściowo zasadna.

Ma rację skarżący, że ustalenia Sądu I instancji w świetle których wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy do dnia 31 marca 2013 roku, pozostają w oczywistej sprzeczności z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Opiniujący w sprawie biegli lekarze uznali, że wnioskodawca pozostawał całkowicie niezdolny do pracy jedynie w okresie od 29 października 2010 roku do 30 czerwca 2011 roku. Po tej dacie w ocenie biegłych wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy.

Powyższe ustalenia wynikają wyraźnie ze zgodnych i przekonywujących opinii biegłych. Biegły neurolog I. F. wskazał, że wnioskodawca od 29 października 2010 roku po przebytej operacji dyskopatii L4/L5 był całkowicie niezdolny do pracy do 30 czerwca 2011 roku (k. 9-11). W opinii uzupełniającej z dnia 23 sierpnia 2011 roku biegły wyjaśnił, że po tej dacie tj. 30 czerwca 2011 roku w stanie zdrowia badanego nastąpiła poprawa w postaci ustąpienia zespołu bólowego korzeniowego, utrzymujące się ograniczenie ruchomości kręgosłupa powoduje częściową niezdolność do pracy od 1 lipca 2011 roku do 30 listopada 2011 roku (opinia uzupełniająca k. 36).

Z opinii biegłej neurolog dr A. S. wynika, że wnioskodawca po dniu 1 lipca 2011 roku do 31 lipca 2013 roku jest częściowo niezdolny do pracy (k. 60-61).

Biegły z zakresu ortopedii dr M. G. wskazał, że od dnia 29 października 2010 roku tj. od daty zabiegu operacyjnego do dnia 30 czerwca 2011 roku wnioskodawca był całkowicie niezdolny do pracy. Obecnie stwierdzona niedomoga funkcjonalna kręgosłupa lędźwiowo - krzyżowego uzasadnia ponowne uznanie częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2011 roku do 31 marca 2013 roku (k. 67-69).

Powyższe opinie i wnioski z nich płynące Sąd Apelacyjny w pełni podziela.

Jak trafnie podnosi apelacja , Sąd I instancji uznał te opinie za za rzetelne, fachowe i obiektywne, a zatem stanowiące miarodajny dowód. Analiza sporządzonych opinii wskazuje, iż zostały one oparte na przedłożonej dokumentacji medycznej, aktach rentowych, uwzględniających historię stanów chorobowych, stanowiących podstawę orzeczenia o niezdolności do pracy, a także przeprowadzone przez biegłych badanie. Dopiero w oparciu o tak kompleksowo zebrany materiał biegli wypowiedzieli się, co do stanu zdrowia badanego.

Ma rację skarżący wskazując , że opinie te nie wykazują jakiegokolwiek nielogiczności i są zbieżne co do daty powstania całkowitej niezdolności do pracy i czasu jej trwania , a więc zanegowanie zawartych w opiniach biegłych wniosków i oparcie się na własnym przekonaniu , jak to uczynił Sąd I instancji narusza zasady określone w art. 233 par 1 kpc.

W tym stanie rzeczy zasadnym było dokonanie częściowej zmiany wyroku, i ustalenie końcowej daty prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na dzień 30 czerwca 2011 roku.

W pozostałej części apelacja organu rentowego nie jest zasadna.

Nie było kwestionowane , że w ostatnim dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku rentę jak też przed powstaniem niezdolności do pracy wnioskodawca nie udowodnił okresu ubezpieczenia w wymiarze 5 lat.

Skarżący zarzuca , że Sąd I instancji błędnie przyjął, że wnioskodawca spełnia warunki wskazane w art. 58 ust. 4 ustawy, - udowodniając okres składkowy w wymiarze 31 lat 6 miesięcy 11 dni, bowiem wnioskodawca, jak wynika z niespornych ustaleń udowodnił łączny okres ubezpieczenia w wymiarze 31 lat, 6 miesięcy i 11 dni, w tym 28 lat, 8 miesięcy i 4 dni okresów składkowych.

Zarzut tych nieprawidłowych ustaleń jest słuszny, jednakże pozostaje bez wpływu na treść orzeczenia, bowiem z uwagi na datę złożenia przez W. P. wniosku o rentę - 31 maja 2010 roku , przytoczony art. 58 ust 4 ustawy nie znajduje do niego zastosowania.

Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia warunki określone w art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 153 poz. 1227 z późn. zm.), tj :

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11 -12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Wymagany w punkcie 2 okres składkowy i nieskładkowy uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowych wynoszący łącznie, co najmniej 5 lat, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, przy czym okres ten powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (art. 58 ust 2).

W świetle aktualnie obowiązującego art. 58 ust 4 ustawy - przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Wnioskodawca udowodnił okres składkowy 28 lat, 8 miesięcy i 4 dni, a ogólny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 31, lat 6 miesięcy i 7 dni.

Jak już wyżej wskazano, z uwagi na datę złożenia przez wnioskodawcę wniosku o rentę (31 maja 2010 roku) przytoczony art. 58 ust 4 ustawy nie znajduje do niego zastosowania.

Art. 58 ust. 4 dodany został przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z dnia 8 września 2011 r.) zmieniającej nin. ustawę z dniem 23 września 2011 roku.

W poprzednio obowiązującym stanie prawnym, unormowanie to nie obowiązywało, a przyjmowane było, że renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy - (art. 57 ust. 2 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), bez potrzeby wykazywania przewidzianego w art. 58 ust. 2 tej ustawy pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy por. min. wyrok Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2008 roku (II UK249/07 LEX nr 829132).

Tym samym zarzut naruszenia wskazanych przepisów prawa materialnego - art. 57 ust 1 pkt 2 i art. 58 ust 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie jest zasadny.

Wnioskodawca był całkowicie niezdolny do pracy od dnia 29 października 2010 roku, a więc także w dacie wydania zaskarżonej decyzji, legitymuje się okresem składkowym w wymiarze ponad 25 lat, a tym samym spełnia wymogi przyznania mu prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres ustalony w opiniach biegłych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 i art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.